

УДК  
685.31

ВІКТОРІЯ КЕРНЕСШ, НАТАЛЯ КУЗІНА,  
ХРИСТИНА ШЕВЦОВА  
Київський національний університет технології та дизайну,  
Україна

## АНАЛІЗ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ СУЧАСНИХ СТИЛЕЙ ПОРТУПЕЙ

*Мета.* В роботі розглянуто сучасні класифікації видів портупей (гартер), їх конструктивні та стилеві особливості, естетичні переваги та сучасні методи кріплення.

*Ключові слова:* дизайн, портупея, гартери, стиль, класифікація портупей, конструктивні особливості.

**Постановка завдання.** Портупе́я (фр. porte-épaule; дослівно porter — «носити» і épaule — «меч») — частина військового спорядження, виготовлена у вигляді ременя чи галунної пов'язки з допоміжними стрічками, перекинутими через плечі та стегна для носіння холодної зброї, та сумки «гашки». Історично портупея була популярною серед чоловіків, особливо у XIX столітті. Але в 1970-х роках аксесуар почав переходити з військового обмундирування до модних показів та жіночого гардеробу. В жіночому костюмі портупейні ремені є прообразом сучасних ремінно-плечових систем, а гартери – портупея для ніг, як стильний аксесуар, що в своєму поєднанні може підкреслювати красу прямої спини, талії, стегон, сідниць та ніг. Гартери можна носити з нижньою білизною, з короткими шортами або поверх обтягуючих або завужених штанів. Сучасні види портупей та гартер в модній індустрії різноманітні за конструктивними особливостями та стильовим напрямком [1,2]. Тому, метою дослідження є класифікація за стилями портупей та гартер в поєднанні з призначенням, що зробить їх не лише функціональним предметом, а й витвором мистецтва та надасть нового дизайну і прискорить вибір конструктивних рішень у процесі проектування даних виробів.

**Методи досліджень.** Використано метод аналізу та синтезу. Дослідження базувалися на принципах системного підходу.


**Результати досліджень.** На сьогоднішній день портупея представляє собою аксесуар, який має характерну форму та несе не лише декоративне доповнення образу, а й має функціональне призначення. Форма портупей може змінюватись в залежності від дизайну та призначення, але основні

елементи сталі. Основними елементами портупей (гартери) є ремені різних конструкцій або геометричні деталі, що мають кріплення на місці їх з'єднання та можливість регулювати об'єм конструкції виробу. Це можуть бути металеві карабіни, хольнітени, пряжки чи петлі, які забезпечують надійне з'єднання між смугою та іншими елементами. В роботі проаналізовано колекції одягу з аксесуарами портупей (гартери) відомих дизайнерів з 2010 року та класифіковано за стилями та конструктивними особливостями. Серед існуючих стилів портупей (гартер) можна виділити: класична, спортивна, вінтажна, крос-боді, а також для гартер додатково виділяють весільна та сексуальна. За матеріалами портупей (гартери) виготовляють в залежності від стилю та призначення: мереживо, шовк, нейлон або сітка, сатин, хлопок, мікрофібра, шкіра та інші альтернативні матеріали.

В результаті дослідження було систематизовано портупей (гартери) по стилям, визначено їх основні конструктивні особливості відповідно до стилей, а також виділено основні способи їх з'єднання та можливі їх комбінації. В таблиці 1 представлено деякі конструктивні особливості портупей (гартер) відповідно до стилей в одязі. Всього виділено 25 стилей, які об'єднано за характерними конструктивними ознаками та способом з'єднання. За формоутворенням це вироби які складаються від однієї до семи деталей або системи фігурних елементів та ременів. За конструкцією вироби портупей мають ремені в декількох варіантах: центральний-основний, який фіксується в верхній частині на шії, в нижній частині на лінії талії (поясний ремінь); поясний ремінь та два перпендикулярних до нього ремені, які мають зі сторони пілочки регулюючу фурнітуру; з одним ременем, перекинутим через плече та ременем на лінії талії; поєднання фігурних елементів з попередньо розглянутими системами. За конструкцією гартери мають основний ремінь на лінії талії та ремені на лінії стегон, що поєднані між собою системою ременів, а також є гартери для гомілки. Для класичного стилю портупей (гартери) притаманний мінімалізм в формоутворенні, пропонується прямокутна форма, яка надає їм консервативного та офіційного вигляду. Даний виріб одягається поверх сорочок та ділового стилю суконь. Для класичного стилю запропоновані вкорочені гартери для рук та простої форми портупей. Ручки та плечовий ремінь даного виду портупей можуть мати ручки для носіння в руках додаткових предметів та знімний плечовий ремінь для носіння через плече. Для стилю Кежуал запропоновано портупей, які конструктивно складатимуться з вузьких ременів, що підкреслюватимуть лінію нижче грудної клітини та фіксуватимуть ремені перпендикулярно до неї, матимуть простий дизайн та носитимуться під верхнім одягом. В

конструкції присутні будуть підвісні кишені-трансформери, які можна використовувати як шкіргалантерейні вироби для гаджетів. В романтичному стилі основним акцентом є рюші, волани, банти та заокругленої форми деталі.

Таблиця 1 – Аналіз портупеї за стилями в одязі

№ н/п	Найменування стилю	Конструктивні особливості портупеї	Стиль одягу
1.	Класичний		
2.	Спортивний стиль		
3.	Романтичний		
4.	Гранж-стиль		
5.	Кежуал		
6.	Авангардний		

Для даного стилю запропоновано портупеї декількох варіантів: вироби, що мають конструкцію з плечових ременів, виконаних у вигляді воланів або рюшів, які фіксуюватимуться до ременя на талії; вироби з плечових ременів прямої форми та на лінії талії розміщуватимуться деталі у вигляді бантів або з'ємних басок; передня пілочка виробу виконана в овальній або заокругленій формі яка підкреслює лінію грудної клітини та фіксується до лінії талії.

Гартери виконуватимуться лише для рук розширеної форми з присутністю рюшів або воланів. Для портупей спортивного стилю здебільшого направленість на активний спосіб життя. Тому в конструкції портупей присутні спеціальні кишені для пляшок з водою, кріплення для ключів і місця для зберігання спортивного приладдя. Носяться дані вироби здебільшого поверх зовнішнього одягу. Особливістю портупей авангардного стилю є нестандартний та оригінальний дизайн, матеріали та декоративні елементи. За конструкцією даного стилю портупей можуть мати асиметричні, геометричні, криволінійні або нестандартні форми, що робить їх унікальними. Також присутній сюрреалізм та абстрактний дизайн в конструктивних особливостях виробів. Для гранж-стилю дизайн портупей та гартер пропонується неформальність конструктивних особливостей виробів, зношеність та рок-н-рольна естетика. Гранж-стиль портупей включає в собі грубі та не ідеальної форми лінії, велику кількість металевої фурнітури. Даного напрямку портупей можуть бути функціональними з безліччю кишень та відділень для зберігання речей, що відповідає зручності та практичності. За способом з'єднання розглянутих портупей (гартер) запропоновано наявність перетяжок, зав'язок, застібок «блискавок», ґніпок, гвинтів, карабінів, гачків, шнурівок, «велкро» та ін.

**Висновок.** У результаті дослідження проаналізовано та систематизовано поєднання сучасних тенденцій з новими видами портупей, які відображають вимоги функціональності відповідно до стилю. Практичне значення отриманих результатів полягає в розробці рекомендацій до створення проектних рішень колекцій портупей та гартер в поєднанні з костюмом.

#### **Література**

1. Сучасні стилі одягу. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://surl.li/lwyam>
2. Васютинська В. В. Застосування NURBS поверхонь для просторового моделювання аксесуарів та шкіргалантерейних виробів / В. В. Васютинська, С. Є. Каменець, Н. М. Борщевська // Наукові розробки молоді на сучасному етапі : тези доповідей XVIII Всеукраїнської наукової конференції молодих вчених та студентів 18-19 квітня 2019 р., Київ). - Київ : КНУТД, 2019. - Т. 1. - С. 178-179.